

Förslag till
Budget 2022
Plan 2023-2024

2021-07-01
Centerpartiet och Miljöpartiet de gröna

Inledning

Budget för 2022 med plan för 2023 och 2024 har tagits fram av den politiska oppositionen Centerpartiet och Miljöpartiet de gröna. Vi har enats om följande politiska ställningstagande:

När vi talar om tillväxt ska den vara socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar. Orust ska vara en trygg plats att bo och verka på för alla människor i alla åldrar. Vi vill att Orust ska fortsätta ligga i framkant när det gäller skola och barnomsorg, samtidigt som vi bygger vidare på effektiv och högkvalitativ service och stöd inom omsorgssektorn. All exploatering ska göras varsamt med hänsyn till miljön. Såväl kommunmedlemmar som företagare ska känna sig delaktiga i de frågor som berör dem och uppleva kommunen som lättillgänglig, transparent och serviceinriktad.

I den analys som ligger till grund för vårt budgetarbete bedöms samverkan och digitalisering vid sidan av pendlingsmöjligheter vara de faktorer som har störst påverkansgrad för kommunens utvecklingsmöjligheter. Likaså behöver de strategiska och administrativa stödfunktionerna matcha behov och efterfrågan för att upprätthålla och framför allt utveckla den goda kvalitén inom kärnverksamheterna. Det har vi tagit fasta på i vår budget och föreslår därför flera övergripande strategiska tjänster.

Eftersom de ekonomiska förutsättningarna har förändrats med ett bättre resultat än väntat år 2020, och vi inte längre är på väg in i en lågkonjunktur, finns det ingen anledning att förändra nuvarande skattesats. Det är glädjande att den styrande majoriteten nu tar bort sina tidigare effektiviseringskrav och gör sådana satsningar inom omsorg, byggenhet och digitalisering som vi länge förespråkade. I stället för göra som majoriteten föreslår och fortsätta sänka skatten, så skapar vi på det sättet utrymme till att ytterligare stärka kommunens utvecklingsarbete.

Politiska prioriteringar

Nedan sammanfattas de politiska prioriteringar som skiljer vårt förslag från majoritetens.

Sektor ledning och verksamhetsstöd

Orust behöver flera ben att stå på för att klara kommunens strategiska utvecklingsarbete, där såväl extern som intern kommunikation och samverkan bör ha stor plats. Det är inte tillräckligt med att skapa en ny webbsida, uppdatera den digitala plattformen och sätta ihop ett kundcenter med befintlig personal. Vi utökar därför budgetramen med 2,4 mnkr till utvecklingsenheten inom sektor ledning och verksamhetsstöd för fyra nya tjänster, vilka är näringslivs- och landsbygdsutvecklare, kommunikatör, kulturstrateg och integrationsvägledare.

Vår avsikt med satsningen på en näringslivs- och landsbygdsutvecklare och en kommunikatör till det planerade kundcentret är att de faktorerna tillsammans med förbättrad service på byggenheten ska stärka såväl våra befintliga och nya företagare som övriga kommunmedlemmar.

En trend i samhället är ett ökat intresse för att ta vara på hus och ekonomibygnader som av olika anledningar står tomma, så kallade ödehus. En näringslivs- och landsbygdsutvecklare kan här bidra till att locka till oss nya driftiga kommunmedlemmar som vill bosätta sig på Orust. För småföretagare som inte har kontakter i kommunen och tänker sig en framtid i någon form av hantverk, mathantverk, lagerhållning eller mindre djurhållning kan en tomställd ekonomibygnad vara möjligheternas lokal.

För att kunna satsa helhjärtat på en utvecklad webbsida, all annan kommunikation samt externt och internt nätverkande behöver kommunens kommunikationsavdelning förstärkas med en kommunikatör. I det planerade kundcentret ser vi också att en kommunikatör gör stor nytta när det gäller att bygga samverkan med internt och externt nätverkande.

Vi vill betona den kulturella sektorns roll för tillväxten i vår kommun. Kultur tillför en viktig dimension till andra samhällsområden och fungerar då som en motor för samhällets hela utveckling och tillväxt. För att det ska bli verklighet behövs det ett arbete på strategisk nivå i utvecklingsenheten så att näringslivs- och landsbygdsutveckling går hand i hand med turism och kultur.

Orust behöver ett levande kulturliv där kulturen är tillgänglig för alla. Som en spindel i nätet kan en kulturstrateg även jobba för att våra föreningar och andra aktörer inom kultursektorn ska få bästa tänkbara förutsättningar för sina verksamheter.

Orust tar emot upp till ett trettiotal nyanlända med uppehållstillstånd varje år. Efter två års statligt finansierade etableringsinsatser är det kommunen som ansvarar för de ytterligare insatser som kan behövas fortsättningsvis, till exempel försörjningsstöd. Vi ser ett stort behov av att stärka och effektivisera kommunens arbete för alla nyanlända redan på ett tidigt stadium, men särskilt för de vuxna, som står långt från arbetsmarknaden och riskerar att fastna i utanförskap med beroende av försörjningsstöd. Därför ger vi ett uppdrag att upprätta en handlingsplan till den strategi för integration i Orust kommun som antogs av kommunfullmäktige 2018. Samtidigt förstärker vi integrationsavdelningen med en integrationsvägledare så att kommunen kan intensivifiera insatserna och öka samordningen med frivilliga aktörer.

Sektor samhällsutveckling

Vi ställer oss positiva till de satsningar som gjorts och görs på byggenheten där vi som kommun nu med säkra steg höjer nivå av kundnöjdhet i bland annat bemötande och effektivitet i handläggning. Dessa satsningar stärker våra nya och befintliga företagens möjligheter att snabbare få de lov och tillstånd som man behöver för att bibehålla eller utöka sina verksamheter.

Därutöver ser vi ett behov av förstärkningar på miljöenheten i verksamheten. Tjänsten för vår miljöstrategi utökas från halvtid till en heltidstjänst. För att med ökad kraft möta en av våra stora utmaningar i kommunen, våra enskilda avlopp, ökar vi också ramen med ytterligare en tjänst för avloppshandläggare. Vi ser även det som angeläget för att skydda Korsköllans vattentäkt i Kärehogen samt säkra framtida användning av detta område genom att det statliga Svenska Skogsplantors före detta verksamhetsområde saneras från skadliga ämnen. Vi vill därför att det läggs kraft på att detta sker snarast.

T/S Westkust lägerverksamhet bör inte ligga inom skolans uppdrag men är en viktig tillgång för ungdomarna i högstadietiden. Vi tillför därför medel till sektor samhällsutveckling för att utreda möjligheterna till lägerverksamhet på T/S Westkust i anslutning till kommunens fritidsverksamhet.

Sektor lärande

Arbete har pågått under några år inom förskolan för att se hur kommunen skulle kunna arbeta med mindre barngrupper för att uppfylla de riktlinjer som Skolverket satt. Sektor lärande tillförs nu 2,8 mnkr för att införa mindre barngrupper i förskolan tre dagar i veckan. Enligt sektorns egen utredning skulle det vara det mest kostnadseffektiva alternativet.

I den nya upphandlingen av skolskjuttrafik planerar vi att förändringarna ska ge minskade kostnader från halvårsskiftet år 2022 med -1,25 mnkr och för helåret 2023 -2,5 mnkr, vilket innebär att budgetramen för sektor lärande kan minskas med motsvarande summa. Det är bara hälften så stor effektivisering som i majoritetens förslag därför att vi vill ha en god marginal för att verksamheten inte ska drabbas av oväntade kostnader när det nya avtalet börjar gälla. Eventuellt överskott bör gå in som förstärkning i grundskolan och särskolan för att göra nödvändiga justeringar under året. Vi följer med intresse lärandets arbete med att ta fram en fördelningsnyckel för barn i särskolan och de med särskilda behov inom grundskolan.

Sektor omsorg

Sektor omsorg får i vårt förslag samma utökning av ramen som i kommunstyrelsens förslag för att finansiera de nya verksamheterna boendestöd, stödboende för socialpsykiatriska behov samt ett korttidsboende LSS för barn och unga. Uppbyggnaden av verksamheterna kräver initialt en högre puckelkostnad innan hemtagningseffekt uppstår genom att vi avslutar och förebygger externa placeringar och tar emot brukare på hemmaplan i stället.

En förutsättning för ett lyckat arbete på hemmaplan är att bemanningen inom individ- och familjeomsorgens enhet för barn och unga är tillräcklig. Hemmaplanslösningar kräver mer tid och kompetens av socialsekreterarna. Hittills gjorda ärendetyngdsmätningar visar på att det redan idag är hög arbetsbelastning på nuvarande tjänster. Vi tillskjuter därför 0,65 mnkr för ytterligare en tjänst som socialsekreterare för att basverksamheten ska fungera väl.

För att förstärka arbetsmiljöansvaret och minska sjukfrånvaron vill vi arbeta för att begränsa antalet medarbetare per enhetschef inom omsorgen. Vi fördubblar också friskvårdsbidraget per anställd, något som naturligtvis gäller alla anställda.

Budgetförändringar jämfört med kommunstyrelsens budgetförslag

Nedanstående förändringar utgår från budgettram 2021 och gäller från 2022 om inget annat anges.

- Budgeten bygger på oförändrad skattesats för hela planperioden, vilket innebär en skattesats på 22,86 kr.
- Politisk verksamhet får 0,2 mnkr högre budgettram år 2022 på grund av utökad budgettram till revisionen.
- Sektor ledning och verksamhetsstöd får 3,4 mnkr högre budgettram än i kommunstyrelsens förslag. Det är 0,5 mnkr för att ge full finansiering av majoritetens satsningar, 2,4 mnkr som avser fyra nya tjänster vilka är näringslivs- och landsbygdsutvecklare, kommunikatör, kulturstrateg och integrationsvägledare. Dessutom satsas 0,5 mnkr för att dubbla friskvårdsbidraget till 1600 kr/anställd.
- Sektor lärande får 2,8 mnkr högre budgettram för att finansiera mindre barngrupper i förskolan.
- I den kommande upphandlingen av skolskjuttrafik planeras förändringar ge minskade kostnader från halvårsskiftet år 2022 med -1,25 mnkr och för helåret 2023 -2,5 mnkr, vilket är hälften så stor effektivisering som i kommunstyrelsens förslag. Effektiviseringen innebär att budgetramen för sektor lärande minskas.
- Sektor omsorg får 0,65 mnkr högre budgettram från 2022 för att finansiera en tjänst som socialsekreterare.
- Sektor samhällsutveckling får 1,55 mnkr högre budgettram från år 2022 för att finansiera drift och underhåll av vandringleder, 1,5 tjänst som miljöstrateg och miljöinspektör samt lägerverksamhet på T/S Westkust.
- Till skillnad mot kommunstyrelsens förslag görs det ingen satsning på en parkenhet. Kommunstyrelsens medel till förfogande minskas med 3,5 mnkr. Däremot kvarstår satsningen i investeringsbudgeten på 2 mnkr.
- I kommunstyrelsens medel till förfogande finns utrymme för förstärkningsåtgärder med anledning av effekter från covid-19 pandemin eller andra oförutsedda kostnader med 2,7 mnkr år 2022, 1,9 mnkr 2023 och 1,6 mnkr 2024.

Investeringar

Investeringsnivå och nyupplåning motsvarar samma nivåer som i kommunstyrelsens förslag.

Finansiella mål

Årets resultat och finansiella mål motsvarar samma nivåer som i kommunstyrelsens förslag.

Budget 2022 med plan för 2023-2024

Driftsbudget

Driftsbudget (mnkr)	Budget Netto 2021	Budget Netto 2022	Plan bdg Netto 2023	Plan bdg Netto 2024
Politisk verksamhet	-12,5	-13,1	-12,5	-12,9
Sektor ledning och verksamhetsstöd	-57,3	-62,2	-61,6	-61,2
Sektor lärande	-390,2	-393,0	-395,0	-395,9
Sektor omsorg	-387,6	-395,2	-395,9	-394,0
Sektor samhällsutveckling	-73,2	-73,0	-72,4	-71,9
Affärsdrivande Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0
Affärsdrivande Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0
Ofördelad effektivisering, uppdrag till kommundirekt	0,8	0,8	0,8	0,8
Ofördelad budget (lön, pris, kap, hyra, lokalv, kost)	-14,3	-36,8	-59,1	-83,2
Summa nämndsverksamhet	-934,4	-972,5	-995,6	-1 018,2
Pensionskostn/ skuldförändr. avseende semesterlön/ arbetsgivaravg.	-21,4	-21,3	-21,0	-21,4
Försäljning fastigheter, mark	0,0	0,0	5,0	5,0
Återlagda kapitalkostnader (internränta)	12,3	12,3	12,6	13,0
Kommunstyrelsens medel till förfogande	-7,3	-9,6	-6,9	-5,6
Summa nettokostnad	-950,8	-991,0	-1 006,0	-1 027,2
Skatteintäkter	779,3	825,0	851,4	875,4
Generella statsbidrag	199,1	201,7	192,6	191,2
Finansiella intäkter	1,4	1,2	1,3	1,6
Finansiella kostnader	-10,5	-8,3	-10,1	-12,5
Årets resultat	18,5	28,6	29,2	28,4

Ramförändringar mellan åren

Ramförändringar mnkr	År 2022	År 2023	År 2024
Politisk verksamhet			
Ingående budget	12,5	13,1	12,5
Satsning/prioritering	0,6	-0,6	0,4
Ny budgettram	13,1	12,5	12,9
Sektor ledning och verksamhetsstöd			
Ingående budget	57,3	62,2	61,6
Satsning/prioritering	4,8	-0,5	-0,4
Ny budgettram	62,2	61,6	61,2
Sektor lärande			
Ingående budget	390,2	393,0	395,0
Volymförändring övergripande resursfördelningsmodell	1,2	3,2	0,9
Effektiviseringskrav, skolskjutsupphandling	-1,3	-1,3	
Satsning/prioritering	2,8		
Ny budgettram	393,0	395,0	395,9
Sektor omsorg			
Ingående budget	387,3	395,2	395,9
Volymförändring övergripande resursfördelningsmodell	-0,1	2,7	0,1
Satsning/prioritering	8,1	-2,1	-2,0
Ny budgettram	395,2	395,9	394,0
Sektor samhällsutveckling inkl. miljö och bygg			
Ingående budget	69,7	73,0	72,4
Satsning/prioritering	3,3	-0,6	-0,5
Ny budgettram	73,0	72,4	71,9

Mål för verksamheten

Målområde 1 - Attraktiv kommun

Riktade uppdrag utifrån den politiska plattformen	Sektor
a) Markanvisa kommunal mark till Byggemaskaper för unga/ynge, för att skapa ökad möjlighet för den gruppen att få ekonomiska möjligheter till eget byggande.	Samhällsutveckling
b) Omvandla detaljplaner för fritidshusområden till året-runtboende.	Samhällsutveckling
c) Förbättra samverkan med frivillig organisationer, samfälligheter, föreningar och andra civila aktörer.	Alla
d) Bidra till att starta ett grannskapskontor, där andra aktörer senare tar över driften.	Ledning och verksamhetsstöd
e) Upprätthålla en väl fungerande dialog med Västtrafik för att säkra att ordinarie bussturer inte dras in. Därtill bättre informera invånarna om kommunens egna Närbuss.	Ledning och verksamhetsstöd
f) Förbättra företagsklimatet genom starkare samverkan mellan kommun och näringsliv.	Ledning och verksamhetsstöd
g) Öka samverkan mellan sektor lärande och omsorg, för att tidigt jobba förebyggande och undvika att barn och ungdomar hamnar i utanförskap.	Lärande och Omsorg
h) Upprätta en handlingsplan till strategin för integration i Orust kommun	Ledning och verksamhetsstöd
i) Utredda möjligheterna att bedriva lägerverksamhet på T/S Westkust.	Samhällsutveckling
j) Från 2022 delta i en gruppverksamhet där Svenska kyrkan på Orust är huvudman som syftar till att främja barn och ungas psykiska hälsa, framförallt för de barn som lever i familjer där det förekommer psykisk ohälsa, missbruk och eller våld.	Omsorg

Målområde 2 - Hållbarhet och hushållning

Riktade uppdrag utifrån den politiska plattformen	Sektor
k) Arbeta aktivt med att förmedla ödehus och öde ekonomibyggnader för att locka nya invånare och företagare.	Samhällsutveckling
l) Effektivisera våra interna och externa processer genom att arbeta sammanhållet mot smarta digitala lösningar och ökad samverkan inom samtliga verksamheter.	Alla
m) Utredda möjligheterna och genomförandet av en statlig sanering av av föroreningarna på Kårehogen.	Samhällsutveckling
n) Öka antalet inventerade enskilda avlopp för att möta kraven i EU:s vattendirektiv om god ekologisk status i sjöar och vattendrag.	Samhällsutveckling

Målområde 3 – Attraktiv arbetsgivare

Riktade uppdrag utifrån den politiska plattformen	Sektor
o) Fortsätta utredningen gällande minskat antal anställda per enhetschef.	Omsorg (Lärande)
p) Utöka antalet verksamheter som drivs som intraprenader.	Omsorg, Lärande, Samhällsutveckling